

Brüsszel, 2025. szeptember 12.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2023/0373 (COD)

9047/25
ADD 1

ENV 357
MI 305
IND 145
CONSOM 86
COMPET 386
MARE 22
PECHE 135
RECH 227
SAN 233
ENT 70
ECOFIN 563
TRANS 181
CODEC 613

TERVEZET – A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács álláspontja első olvasatban a műanyag pellet környezetbe jutásának a mikroműanyag-szennyezés csökkentése érdekében történő megelőzéséről szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI RENDELET elfogadása céljából

– Tervezet – A Tanács indokolása

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2023. október 16-án egy, a műanyag pellet környezetbe jutásának a mikroműanyag-szennyezés csökkentése érdekében történő megelőzéséről szóló új európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a továbbiakban: a műanyag pelletről szóló rendelet) irányuló javaslatot terjesztett a Tanács és az Európai Parlament elé, amelynek középpontjában az áll, hogyan kell a gazdasági szereplőknek, valamint az uniós és a nem uniós fuvarozóknak kezelniük a műanyag pelletet az ellátási lánc különböző szakaszaiban. A javaslat, amely egyike az európai zöld megállapodás révén elérendő eredményeknek, a Bizottság kezdeményezéseire – köztük a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervre, valamint a szennyezőanyag-mentességi cselekvési tervre – épül.
2. A rendelettervezet az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 192. cikkének (1) bekezdésén alapul (rendes jogalkotási eljárás).
3. Az Európai Parlament a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottságot (ENVI) jelölte ki a jogszabályért felelős bizottságnak. Az Európai Parlament 2024. április 23-án elfogadta az első olvasatban kialakított álláspontját.
4. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2024. február 14-én, a Régiók Európai Bizottsága pedig 2024. április 18-án véleményt nyilvánított a témában.
5. A Bizottság a környezetvédelmi munkacsoport 2024. február 14-i ülésén előterjesztette a jogalkotási javaslatot és az azt kísérő hatásvizsgálatot. A környezetvédelmi munkacsoport összesen kilenc ülés keretében folytatta a javaslat vizsgálatát. A Tanács (Környezetvédelem) 2024. március 25-én irányadó vitát tartott a rendeletjavaslatról. A Tanács 2024. december 17-én elfogadta általános megközelítését.

6. Az ezt követően két alkalommal, 2025. január 29-én és 2025. április 8-án megtartott nem hivatalos politikai háromoldalú egyeztetés eredményeként ideiglenes megállapodás jött létre a Tanács és az Európai Parlament között. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2025. április 30-án megerősítette a 2025. április 8-i nem hivatalos háromoldalú egyeztetésen ideiglenesen jóváhagyott kompromisszumos szöveget.
7. Az Európai Parlament ENVI bizottsága 2025. május 13-án az említett kompromisszumos szöveg mellett szavazott. Ezt követően az ENVI bizottság elnöke 2025. május 14-i keltezéssel levelet küldött az Állandó Képviselők Bizottságának elnöke részére, amelyben jelezte, hogy amennyiben a Tanács a levél mellékletében foglalt formában továbbítja hivatalosan az álláspontját a Parlamentnek, azt fogja javasolni a plenáris ülésnek, hogy a Parlament – a jogásznyelvész ellenőrzés függvényében – második olvasatban módosítás nélkül fogadja el a tanácsi álláspontot.

II. CÉL

8. A műanyag pelletről szóló rendeletjavaslat átfogó célja az, hogy kötelezettségeket állapítson meg a műanyag pellet kezelésére vonatkozóan annak érdekében, hogy a műanyag pellet környezetbe jutásának teljes felszámolása céljából az ellátási lánc összes szakaszában megelőzze a környezetbe jutást. A kötelezettségek a környezetbe jutás és a kiszóródás megelőzésére, az elszigetelésre, valamint a feltakarítási műveletekre összpontosítanak, és a gazdasági szereplőkre, a fuvarozókra és a tengerjáró hajókra vonatkoznak.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

9. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja olyan elemeket tartalmaz, amelyekre vonatkozóan a társjogalkotók megállapodásra jutottak.

10. Ami a rendelet hatálya alá tartozó kérdéseket illeti: ezek köre kibővült annak érdekében, hogy a tisztítólétesítmények jobban célkeresztbe kerüljenek, és hogy a rendelet a műanyag pellet tengeri szállításában részt vevő szereplőkre is kiterjedjen. Ez konkrétan a tagállamok valamelyikének kikötőjét elhagyó vagy ott kikötő tengerjáró hajók fuvaroztatóit, üzemeltetőit, ügynökeit és parancsnokait érinti. A szöveg kötelezettségeket állapít meg a műanyag pellet tengeri (szállítókonténerekben történő) szállítására vonatkozóan, ideértve azt is, hogy jó minőségű csomagolást kell biztosítani, a szállításra és a rakományra vonatkozóan pedig információkat kell szolgáltatni, a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet iránymutatásainak megfelelően.
11. A műanyag pellet környezetbe jutásának megelőzése a fő célkitűzés a gazdasági szereplők, valamint az uniós és a nem uniós fuvarozók számára. Az egyértelmű jogi keret – a feltakarítási műveletekre összpontosítva – kötelezettségeket határoz meg arra az esetre, ha véletlenül műanyag pellet jut a környezetbe. A pelletet kezelő intézmények mindegyike egyértelmű intézkedéseket tartalmazó kockázatkezelési tervet fog kidolgozni. Ezek az intézkedések többek között a csomagolásra, a be- és kirakodásra, a személyzet képzésére és a szükséges berendezésekre fognak vonatkozni.
12. Ami a gazdasági szereplők adminisztratív terheit és a kapcsolódó költségek minimalizálását illeti, valamint összhangban a kisebb vállalatokra vonatkozó egyszerűsítési célokkal, a rendelet 1500 tonna kezelt műanyag pelletben határozza meg azt a vállalkozásokra vonatkozó határértéket, amelyen egyes kötelezettségek megállapítása alapul. E határérték felett le kell folytatni a kis-, a közép- és a nagyvállalkozásokra vonatkozó tanúsítási eljárást. A kisvállalkozásokra enyhébb szabályok vonatkoznak – nekik legalább egyszer tanúsítványt kell megszerezniük, ezt követően pedig megválaszthatják, hogy megújítják-e a tanúsítványt, vagy pedig önbevalláson alapuló megfelelőségi nyilatkozatot nyújtanak-e be. Ezen túlmenően minden gazdasági szereplőnek lehetősége lesz arra, hogy egyes, a rendeletben előírt kötelezettségeket engedélyek, az EMAS vagy az EMS révén teljesítsen.

13. Annak érdekében, hogy az uniós és a nem uniós fuvarozókra egyenlő versenyfeltételek vonatkozzanak, továbbá hogy a műanyag pelletet szállító összes fuvarozó tekintetében biztosított legyen az elszámoltathatóság és az átláthatóság, a nem uniós fuvarozóknak meghatalmazott képviselőt kell kijelölniük az EU-ban.
14. A szöveg úgy rendelkezik, hogy a rendelet alkalmazását 24 hónappal, a tengeri vonatkozású rendelkezések alkalmazását pedig 36 hónappal a rendelet hatálybalépését követően kell megkezdeni.

IV. ÖSSZEGZÉS

15. A Tanács álláspontja a Bizottság javaslatának fő célkitűzésén alapul, és teljes mértékben tükrözi azt a kompromisszumot, amelyet a Tanács és az Európai Parlament a Bizottság támogatásával elért a nem hivatalos tárgyalások során.
16. A Tanács ezért úgy véli, hogy első olvasatban kialakított álláspontja kiegyensúlyozottan tükrözi a tárgyalások eredményét. Elfogadását követően a rendelet minimálisra fogja csökkenteni a műanyag pellet környezetbe jutása és kiszóródása által az Unióban okozott környezeti károkat, anélkül, hogy túlzott adminisztratív terhet róna a gazdasági szereplőkre.